
беспозвоночных, а также гидрохимического состава воды. Это предполагает значительные изменения состава паразитофауны и зараженности рыб и определяет актуальность проведения мониторинга биоразнообразия паразитов рыб Каховского водохранилища.

Паразитологические исследования рыб Каховского водохранилища проводились в весенний период (апрель–май) 2001 г. Материал собирался в верховье Каховского водохранилища. Методом полного паразитологического вскрытия по общепринятым методикам (Маркевич, 1950; Гусев, 1983; Быховская-Павловская, 1985 и др.) было исследовано 53 экземпляра рыб 4 видов: щука – 8 экз., судак – 6 экз., окунь – 19 экз., плотва – 20 экз.

Общая зараженность рыб паразитами составила 100%. У исследованных рыб было обнаружено 15 видов паразитов, относящихся к следующим систематическим группам: Muxosporidia – 1 вид, Peritricha – 1 вид, Monogenea – 3 вида, Trematoda – 3 вида, Cestoda – 2 вида, Nematoda – 4 вида, Crustacea – 1 вид.

Щука была заражена 6 видами паразитов: *Henneguya psorospermica*, *Trichodina* sp., *Dactylogyrus* sp., *Trienophorus crassus*, *Raphidascaris acus*, *Ergasilus sieboldi*. У судака зарегистрировано 3 вида: *Ancyrocephalus paradoxus*, *Bucephalus polymorphus*, *Anisakidae* gen. sp. larvae; у окуня – 4 вида: *Dactylogyrus sphyrna*, *Proteocephalus percae*, *Camallanus lacustris*, *Eustrongylides tubifex*; у плотвы – 3 вида: *D. sphyrna*, *Conodisplostomum perlatum* mtc., *Diplostomum* sp. mtc.

Предварительные результаты исследования показали обедненность видового состава паразитов рыб, наиболее часто встречались эктопаразиты жабр. Исследования будут продолжены в последующие годы.

ПОШИРЕННЯ ТА ШКОДОЧИННІСТЬ *DITYLENCHUS DESTRUCTOR* THORNE У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Жиліна Т. М., Сігарьова Д. Д.

Інститут захисту рослин УААН, Київ

Поширення стеблової нематоди картоплі вивчали в 41 населеному пункті 11 районів Чернігівської області. Ця нематода відмічена в усіх населених пунктах. Її шкодочинність в окремих населених пунктах коливається від 0,3% до 13%. Більш як в половині населених пунктів (22) зараженість бульб становила від 1,5 до 13 %, в інших вона не перевищувала 0,5–1,3%. Найбільша кількість уражених дитиленхозом бульб зареєстрована в Ріпкинському та Корюківському районах – 6,8% та

4,4%, відповідно. В Прилуцькому, Бахмачькому, Варвинському, Борзнянському та Срібнянському районах ураженість бульб картоплі була на рівні 1–1,4%.

Таким чином, в Чернігівській області стеблова нематода картоплі *D. destructor* знайдена на всіх обстежених присадибних ділянках. Втрати урожаю бульб під час зимового зберігання коливаються в межах 0,3–13%. Найбільшого рівня вони досягають в Корюківському і Ріпкинському районах. Така ситуація зумовлена недостатньою поінформованістю населення про причини захворювання та його профілактику.

Важливе значення має своєчасне виявлення дитиленхозу та надання цієї інформації власникам присадибних ділянок з метою запровадження профілактичних та оздоровчих заходів. Найбільш простим та ефективним методом оздоровлення посівного матеріалу вважається передпосадкове перебирання картоплі та вибраковування заражених бульб. Цей захід забезпечує суттєве зменшення втрат врожаю від дитиленхозу і його доцільно використовувати саме в приватних господарствах.

ДИНАМІКА СПІВВІДНОШЕННЯ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП *L.(G.) SUBANGULATA*, ІНВАЗОВАНИХ ПАРТЕНІТАМИ І ЛИЧИНКАМИ *FASCIOLA HEPATICA*

Житова О. П.

Державний агроекологічний університет, Житомир

Досліджено розмірно-віковий склад популяції *L.(G.) subangulata*, заражених партенітами і личинками *F. hepatica*. Встановлено, що у травні, після виходу з зимівлі, особини з висотою черепашки 5,1–5,7 мм і більше складають 72% заражених на цей час моллюсків. Взагалі значення певних розмірно-вікових груп моллюсків як джерела інвазії остаточних хазяїв *F.hepatica* зовсім не відповідає їх частці у структурі популяції *L.(G.) subangulata* і змінюється у часі інакше, ніж відбуваються сезонні зміни структури популяції, хоч і залежно від них. У першу половину сезону (травень-липень) найбільше інвазованою групою є моллюски з висотою черепашки 5,1–5,7 мм, які складають від 1/3 до 2/3 усіх заражених партенітами і личинками фасціол особин, не зважаючи на те, що їх частка у виборках становить не більше 18%. На долю більш старших моллюсків у